



Šifra kandidata:

Državni izpitni center



P 2 5 3 D 1 0 1 1 1

ZIMSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Torek, 3. februar 2026 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno.



1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Miha bo ustanovil delniško družbo. Njegovo podjetje bo digitalna agencija, ki se bo ukvarjala s prodornim digitalnim marketingom. Za ustanovitev po ZGD-1 potrebuje
 - A 25.000,00 evrov in statut.
 - B delniško knjigo in ne potrebuje predpisanega kapitala.
 - C 7.500,00 evrov in akt o ustanovitvi družbe.
 - D 25.000,00 evrov in kreditno pogodbo.
2. Merila, po katerih lahko razvrščamo podjetja med mikro, mala, srednja in velika podjetja, so
 - A površina zemljišč in število zgradb.
 - B število poslovnih partnerjev in vrednost aktive.
 - C povprečno število delavcev v poslovnem letu in čisti prihodki od prodaje.
 - D število robotov in število čistilnih naprav.
3. Na spletni strani MIZARSTVA REK je zapisano: »Pred izdelavo pohištva se posvetujemo z vami, ogledamo si objekt, naredimo meritve, izrišemo pohištvo. Vsak naročnik je za nas nova zgodba, ki ji damo novo edinstveno vsebino.« To je značilno za
 - A serijski tip proizvodnje.
 - B posamični tip proizvodnje.
 - C kohezijski tip proizvodnje.
 - D množični tip proizvodnje.
4. V sosednji Hrvaški imajo farmacevtska podjetja Pliva, Belupo in JGL več kot 60-odstotni tržni delež. Glede na vrsto konkurence ta podjetja uvrščamo med
 - A oligopol.
 - B monopolistično konkurenco.
 - C monopol.
 - D popolno konkurenco.
5. Za transnacionalne korporacije (TNK) je značilno, da
 - A plačajo carino in druge uvozne dajatve. Tako so izdelki dražji.
 - B so stroški dela v državi gostiteljici višji.
 - C prikažejo in plačajo dobiček v državi, ki ima najnižjo davčno stopnjo.
 - D so ekološki predpisi in predpisi o varstvu pri delu za TNK v državi gostiteljici strožji.



6. Podjetje je najelo fotografa za izdelavo fotografij ob obletnici podjetja. Slike bodo objavljene na internetu, radi bi jih zaščitili. To bodo storili
- A z registracijo dizajna.
 - B z zaščito avtorskih pravic.
 - C s patentiranjem.
 - D z registracijo blagovne znamke.
7. Med pravne temelje kupoprodajne pogodbe štejemo
- A reševanje sporov.
 - B Obligacijski zakonik.
 - C poslovno sposobnost.
 - D dobavni rok.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 8.
- | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>___ prebivalstvo</p> <p>___ naravno bogastvo</p> <p>___ tehnični in tehnološki napredek</p> <p>___ produktivnost dela</p> | <p>1 Glavni vir za financiranje naravnih parkov v Sloveniji je državna blagajna.</p> <p>2 Ga. Obermajer je dobitnica nagrade za razvoj zdravil na področju rakavih obolenj.</p> <p>3 Naravni prirast prebivalstva je $-2,3\%$.</p> <p>4 Za enoto dodane vrednosti porabimo vse manj dela in kapitala.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
- 9.
- | | |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>___ poslanstvo</p> <p>___ vizija</p> <p>___ SWOT</p> <p>___ trženjski cilj</p> | <p>1 Želimo biti vodilni partner pri prodaji kmetijskih pridelkov.</p> <p>2 Naša naloga je zagotavljati zadovoljstvo naših kupcev.</p> <p>3 Novembra se je prodaja rož povečala za 27%.</p> <p>4 Ugodna lokacija je zagotovo prednost našega podjetja.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
- 10.
- | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>___ potencialni BDP</p> <p>___ indeks človekovega razvoja</p> <p>___ trajnostni razvoj</p> <p>___ indeks ne(enakosti)</p> | <p>1 Najvišja stopnja proizvodnje, ki jo lahko gospodarstvo doseže z danimi proizvodnimi dejavniki.</p> <p>2 Družba skrbi za gospodarsko rast tako, da upošteva dobrobit prihodnjih generacij.</p> <p>3 Primerjalno merilo držav, izračunano iz pričakovane življenjske dobe, stopnje izobrazbe in standarda prebivalstva.</p> <p>4 Merilo napredka in vrzeli med spoloma glede dela, dohodka, izobrazbe, časa, moči in zdravja.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



- 11.
- ___ distribucijska politika
 - ___ politika cene
 - ___ politika tržnega komuniciranja
 - ___ politika izdelka
- 1 Našim zvestim kupcem bomo priznali 12-odstotni zvestobni rabat.
- 2 Za 3 mesece smo zakupili oglasni pano.
- 3 Zaradi slabe prodaje bomo izdelek umaknili s prodajnih polic.
- 4 Za prevoz blaga smo najeli tovornjak.
- 12.
- ___ kakovost
 - ___ cena
 - ___ količina
 - ___ dobavni pogoji
- 1 Surovinski sestav pletenine je 90 % viskoze in 10 % elastana.
- 2 Valoviti jajčni rezanci so pakirani po 400 g.
- 3 V času nočnih nakupov ponujamo 15-odstotni popust.
- 4 Maturantska obleka bo pripravljena do konca februarja.
- 13.
- ___ storitev
 - ___ širina sortimenta
 - ___ globina sortimenta
 - ___ sortiment
- 1 Stranke salona lahko primerjajo cene storitev po ceniku.
- 2 Mateja je izvedla športno masažo.
- 3 Rebeka se je naročila na masažo in nego dekolteja.
- 4 Mateja Rozman, lepotni salon, s. p., opravlja nego obraza.
- 14.
- ___ ekonomska dobrina
 - ___ javna dobrina
 - ___ prosta dobrina
 - ___ denar
- 1 To je sredstvo, s katerim kupimo stvari in storitve.
- 2 Nekatere dobrine so brezplačne in jih je dovolj za zadovoljitev vseh potreb.
- 3 V Sloveniji imamo prosto dostopno šolstvo in zdravstvo.
- 4 Čeprav ima Slovenija veliko gozdov, je les razmeroma redka dobrina.

**Določite pravilni vrstni red.**

15. Neža in Tina sta se odločili, da bosta skupaj odprli podjetje. Ker sta privarčevali dovolj za potreben ustanovitveni kapital, bosta ustanovili družbo z omejeno odgovornostjo. S številkami od 1 do 4 označite korake, ki sta jih morali narediti za ustanovitev podjetja.

- ___ Notarka je za Nežo in Tino sestavila družbeno pogodbo.
- ___ Neža in Tina sta na FURS pridobili davčno številko.
- ___ Obiskali sta banko in odprli transakcijski račun.
- ___ Neža in Tina sta po opravljenem podjetniškem tečaju napisali poslovni načrt.

Odgovorite na vprašanja.

16. Kako se imenuje listina, ki navaja vsebino pošiljke in spremlja blago od izročitelja do prejemnika ter je izdana v več izvodih?

17. Naloge katerega oddelka v podjetju so objava delovnega mesta, razgovori in izbira kandidatov ter vodenje evidence zaposlenih?

18. Gospa Anica Čop je samostojna podjetnica in svoj frizerski salon KITKA uspešno vodi že več kot 20 let. Kako pravilno zapišemo ime njenega podjetja?

19. Ocenjevanje rezultatov dela, kot je npr. kontrola kakovosti, je del katere funkcije menedžmenta?

20. Nina in Matic kupujeta svoje prvo stanovanje. Ob ogledu stanovanja jima je nepremičninski posrednik dal v podpis prodajno pogodbo, v kateri je navedeno, da morata za garancijo posla vnaprej plačati 5.000,00 EUR. Če se jima bo zgodilo, da jima ne bo uspelo zbrati preostale kupnine in do sklenitve posla ne bo prišlo, bo ta znesek ostal prodajalcu. Kako imenujemo tak znesek?



2. DEL

1. Delova podjetniška zvezda 2023 je podjetje RLS Merilna tehnika, d. o. o., iz Komende, ki izdeluje senzorje pomika in zasuka, njegovi pomembni kupci pa so proizvajalci robotov z vsega sveta. Pred pandemijo leta 2019 je imel RLS 26 milijonov evrov prihodkov, leta 2022 pa 47 milijonov evrov. Družba ustvari okoli 95 odstotkov prihodkov v tujini. Njeni najpomembnejši trgi so EU, ZDA, Kitajska, Japonska in Južna Koreja.

(Prirejeno po: <https://www.delo.si/dpc-podjetniske-zvezde/rls-raste-na-krilih-vse-vecje-robotizacije/>.
Pridobljeno: 12. 11. 2023.)

- 1.1. Za koliko odstotkov so v podjetju povečali prihodke v letu 2022 v primerjavi z letom 2019?
Izračun:

Prihodki so se povečali za _____ %.

(1 točka)

- 1.2. Kako je podjetje izračunalo prihodke?

(1 točka)

- 1.3. Kateri kazalnik kaže splošno gospodarsko razvitost?

(1 točka)

- 1.4. Katere oblike podjetništva poznamo? Navedite dve obliki.

(1 točka)



2. Podjetje SPEM se ukvarja med drugim z odnosi z javnostmi, o čemer ima na svoji spletni strani zapisano tudi to: »Pomagamo vam graditi pozitiven ugled v različnih ciljnih javnostih prek tradicionalnih, lastnih ali družbenih medijev in kanalov.«

2.1. Kaj so odnosi z javnostjo?

(1 točka)

2.2. Podjetje se ukvarja tudi s tržnimi raziskavami. Naštejte 3 metode primarne raziskave trga, s katerimi bo podjetje lahko pridobilo pomembne informacije.

(1 točka)

2.3. Podjetje bo za baletno predstavo krajevnega gledališča pripravilo oglaševalsko akcijo. Predlagajte subjekt oglaševanja in oglaševalsko sredstvo.

Subjekt oglaševanja: _____

Oglaševalsko sredstvo: _____

(2 točki)



3. Od januarja 2023 do avgusta 2023 se je povprečna bruto plača v Sloveniji povišala za 10,2 odstotka glede na isto obdobje lani, v javnem sektorju bolj (11 odstotkov) kot v zasebnem (9,8 odstotka).

(Vir: <https://www.finance.si/topjob/slovenske-place-letos-zrasle-za-vec-kot-10-odstotkov/a/9017991>.
Pridobljeno: 1. 11. 2023.)

- 3.1. Kaj je bruto plača za podjetja?

(1 točka)

- 3.2. Naštejte tri področja, ki sodijo v javni sektor.

(1 točka)

- 3.3. Razmišljate, da bi raje kot sprejeli službo v javnem sektorju postali lastnik zasebnega podjetja. Naštejte tri motive za odprtje svojega podjetja.

(1 točka)

- 3.4. V svojem podjetju bi želeli, da bi vaši zaposleni uživali precejšnjo svobodo. Pomagali bi jim le, če bi to želeli. Kakšen stil vodenja je to?

(1 točka)



4. Proizvajalec tehnike je trgovskemu podjetju poslal predračun za prodajo 15 TV-sprejemnikov po ceni 750,00 EUR/kos, 6 naglavnih slušalk za 170,00 EUR/kos in 8 prenosnih zvočnikov za 60,00 EUR/kos. Cene vključujejo 22-% DDV. Podjetje ponudi trgovskemu podjetju zvestobni rabat 5 %, ki ga računa od cen brez DDV. Tudi stroške prevoza prevzame prodajalec.

- 4.1. Izračunajte vrednost prodanega blaga, ki je navedeno v predračunu in ga bo plačalo trgovsko podjetje.

Izračun:

Vrednost prodanega blaga znaša _____ EUR.

(1)

Koliko EUR znaša nabavna vrednost blaga za trgovsko podjetje?

Izračun:

Nabavna vrednost blaga znaša _____ EUR.

(1)
(2 točki)

- 4.2. Naštejte 3 vrste popusta, ki jih lahko podjetje ponudi svojim kupcem.

(1 točka)

- 4.3. Pri posredni prodaji med kupcem in prodajalcem lahko nastopajo tudi samostojne trgovske organizacije. Napišite eno.

(1 točka)



5. Podjetje NOGAVICA, d. o. o., se ukvarja z izdelovanjem modnih in športnih nogavic iz bombaža. Dobavitelje bombaža so poiskali v Južni Ameriki. Redno zaposlenih v podjetju je 22 delavcev, ki so lani izdelali 902.000 parov nogavic. Njihovi kupci so tudi Lisca in Medis.

- 5.1. Na katera vprašanja/dileme naj si odgovori nabavni referent, preden se bo odločil za nabavni postopek? Navedite dve vprašanji.

(1 točka)

- 5.2. Koliko dobaviteljev naj izbere podjetje v nabavnem postopku?

(1 točka)

- 5.3. Izračunajte fizično produktivnost v podjetju NOGAVICA, d. o. o.
Izračun:

Fizična produktivnost znaša _____.

(1 točka)

- 5.4. Podjetje ima pri banki odprt transakcijski račun. Navedite dva bančna posla, ki ju lahko opravi podjetje.

(1 točka)



Prazna stran